

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Edward
Nazwisko: Gutowski
Miejsce urodzenia: Rosochate
Data urodzenia: 29-05-1930
Imię ojca: Aleksander
Imię matki: Jadwiga
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Edward Gutowski (ur. w maju 1930 r.) od roku 1946 do 1950 był współpracownikiem i pomocnikiem, a od czerwca 1951 żołnierzem antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) na terenie powiatów Kolno, Łomża, Grajewo i Pisz. Nosił pseudonimy "Piotr" i "Czart". W latach 1951-1952 walczył w szeregach oddziału NZW pod dowództwem Hieronima Mioduszewskiego pseudonim "Deska". Edward Gutowski figuruje w aktach i zapisach ewidencyjnych oraz w kartotekach WUBP w Białymstoku, PUBP w Kolnie i PUBP w Łomży z lat 1949-1953. Zapisano w nich między innymi, iż Edward Gutowski został "zabity w czasie akcji" grupy operacyjnej UB i oddziału KBW w dniu 24 kwietnia 1952 "w lesie koło wsi Rosochate pow. Kolno" (w obławie wojsk KBW i funkcjonariuszy PUBP w Kolnie). Wraz z niespełna 22-letnim Edwardem Gutowskim zginęło wówczas w walce z KBW i UB trzech innych żołnierzy NZW: ich dowódca Hieronim Mioduszewski pseud. "Deska", Fabian Konopko pseud. "Sławek" oraz Edward Uchal pseud. "Kazik".</p>	<p>Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.</p>	
<p>Edward Gutowski występuje wraz z wieloma innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego w aktach operacyjnych PUBP w Kolnie i WUBP w Białymstoku z lat 1951-1954 zarejestrowanych jako Sprawa Obiektowa krypt. "Nil". Sprawa ta dot. rozpracowania Komendy Powiatowej NZW krypt. "Orkan", "Łaba", "Łużyca" i była prowadzona w latach 1951-1954 przez PUBP w Kolnie. Akta te zawierają m.in. raporty UB dot. rozpracowania poszczególnych członków NZW i spis członków NZW z gminy Turośl, pow. Kolno.</p>	<p>IPN Bi 011/14 t. 1 (155/IV/a-e).</p>	

Edward Gutowski figuruje wraz z innymi żołnierzami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego w aktach Sprawy Agencyjnego Rozpracowania krypt. "Staw" - prowadzonej przez PUBP w Łomży i WUBP w Białymstoku w latach 1951-1952. Sprawa ta była założona w celu zlikwidowania żołnierzy NZW z rozbitego oddziału „Dzika” i ich współpracowników - ukrywających się i zamieszkujących tereny gminy Przytuły, a w latach 1949-1951 działających na terenie powiatu Łomża. Edward Gutowski jako podejrzany o przynależność do struktur NSZ / NZW został poddany operacyjnej kontroli. Występuje m.in. w planie operacyjnym ww. sprawy na miesiąc kwiecień 1952. Na podstawie działań operacyjnych ustalono, iż Edward Gutowski przebywał w okolicy wsi Rosochate gmina Przytuły, a przed milicją i wojskiem ukrywał się w lesie za zabudowaniami gospodarstwa ojca. Wobec powyższego oraz na podstawie uzyskanych informacji, iż we wsi Rosochate często przebywali partyzanci NZW, kierownictwo PUBP Łomża zaplanowało urządzić zasadzkę w lesie koło zabudowań Aleksandra Gutowskiego.

IPN Bi 030/84 (2500).

Akta operacyjne, meldunki, telefonogramy, szyfrogramy i raporty pomiędzy WUBP Białystok, a PUBP Kolno i PUBP Łomża z roku 1952. W aktach zachował się m.in. szyfrogram z PUBP Kolno do WUBP Białystok z dn. 24.04.1952, telefonogram z WUBP Białystok do KG MO Warszawa oraz pismo z PUBP Łomża do Naczelnika Wydz. W/B WUBP Białystok z dn. 28.04.1952. Dokumenty te zawierają meldunki, iż w dniu 24.04.1952 jednostki KBW i UB dokonały operacji „zlikwidowania” 4-osobowego oddziału NZW we wsi Rosochate gmina Przytuły. Podczas tej operacji UB i KBW - przeprowadzonej w dniach 23-24 kwietnia 1952 - zginęli zabici w walce z oddziałem KBW: Hieronim Mioduszeński pseud. "Deska", Fabian Konopko ps. "Sławek", Edward Gutowski ps. "Czart" i Edward Uchal pseud. "Kazik". Tajną informację o pobycie ww. oddziału NZW w okolicy wsi Rosochate uzyskał PUBP Kolno.

IPN Bi 030/76/19 (1384).

Akta kontrolne śledztwa PUBP Łomża z roku 1953 - prowadzonego przeciwko jednemu z członków oddziału NZW pod dowództwem „Bogdana” (działającego na terenach powiatów: Łomża, Kolno i Pisz) zawierają m.in. dokument PUBP Kolno z dn. 26.05.1952 skierowany do Departamentu III MBP w Warszawie. Dokument ten informuje, iż dnia 24.04.1952 przeprowadzono operację UB na bunkier grupy NZW - znajdujący się w pobliżu wsi Rosochate. Zanotowano, iż w tym bunkrze „zlikwidowano” czterech członków NZW, w tym Edwarda Gutowskiego ps. „Piotr”, zamieszkałego we wsi Rosochate powiat Łomża.

IPN Bi 07/341 (998/III, KSL-12935, DO-42917).

Teczka zagadnieniowa „P-14” - prowadzona w Wydz. III KW MO Białystok w latach 1959-1971 - dotyczy byłych członków niepodległościowego podziemia objętych operacyjną kontrolą UB i SB. Edward Gutowski występuje w "charakterystyce kontrwywiadowczej" powiatu łomżyńskiego z dn. 10.07.1958 dotyczącej działalności „nielegalnych organizacji” w latach 1947-1958. Jest tam wymieniany jako członek oddziału „Deski” - zabity 24 kwietnia 1952 przez wojska KBW.

IPN Bi 011/1/1 (76/IV).

Edward Gutowski występuje wraz z 78 innymi żołnierzami NZW w aktach Wydz. „C” KW MO w Białymstoku opisanych jako "kwestionariusze osobowe" oraz "karty na czyn przestępczy do Charakterystyki nr 15, dowódca: Łebkowski Edward ps. "Bogdan"/ "Orlicz", Mioduszewski Hieronim ps. "Deska", okres działalności: 1950 - sierpień 1955, obszar działalności: powiaty Łomża i Kolno woj. białostockie, powiat Pisz woj. olsztyńskie". Materiały te zostały opracowane w latach 1976-1977 przez Wydział "C" Komendy Wojewódzkiej MO w Białymstoku na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW.

IPN Bi 019/9/3 (1/9).

Edward Gutowski figuruje wraz z kilkoma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w obszernych aktach Okręgowej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Białymstoku z lat 1994-1996 - opisanych jako: "Akta podręczne w sprawie zamordowania w dn. 24.04.1952 w Rosochatem, pow. Kolno, przez funkcjonariuszy PUBP w Kolnie Edwarda Uchala, Hieronima Mioduszewskiego, Fabiana Konopko, Edwarda Gutowskiego". Akta te zawierają między innymi protokoły zeznań świadków: braci Hieronima Mioduszewskiego, siostry Edwarda Uchala, matki i braci Edwarda Gutowskiego i innych osób - opisujących prokuratorom tragiczne wydarzenia z lat 1941-1952, w tym prześladowania ich synów, braci i rodzin przez funkcjonariuszy UB, MO i NKWD. Zawierają także protokoły zeznań pięciu byłych funkcjonariuszy PUBP w Kolnie i WUBP w Białymstoku w latach 1951-1952 oraz fragmenty akt i sprawozdań PUBP w Kolnie i WUBP w Białymstoku z lat 1951-1952.

IPN Bi 484/170-173 (S 1/95).